

HHHHH - skvělé

HHHH - moc dobré

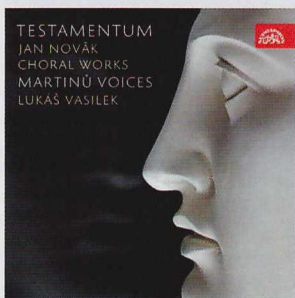
HHH - ano

HH - možná

H - ne

Zkratky: A - anglický, F - francouzský, N - německý, Č - český, Š - španělský, I - italský, H - holandský, S - slovenský, R - ruský, M - maďarský

k l a s i c k á h u d b a

TESTAMENTUM
JAN NOVÁK
CHORAL WORKS
MARTINŮ VOICES
LUKÁŠ VASILEK

tip
harmonie

CD

Jan Novák

Testamentum

EDITOR

Martinů Voices, Lukáš Vasilek - sbormistr. Text: A, N, Č, latinsky. Nahráno: 2013. Vydáno: 2014. 1 CD Supraphon SU 4159-2.

Ke třicátému výročí úmrtí exilového skladatele Jana Nováka (1921–1984) vychází u Supraphonu disk s jeho sborovou tvorbou přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Je to právě sborová tvorba, díky níž u nás přeživalo širší povědomí o skladateli, jehož jméno se stalo po roce 1968 nežádoucím. Nicméně každá mince má dvě strany, a tak i v tomto případě není jisté, zda namnoze amatérské provozování sborového repertoáru odkazu Jana Nováka skutečně prospělo. Proto musíme uvítat iniciativu **Lukáše Vasilka** a komorního sboru **Martinů Voices**, kteří se rozhodli nastudovat i takové skladby, na které si běžné české sbory netroufnou. V první řadě je to zhudebněné *Testamentum* německého latinského básníka a filologa Josefa Eberleho, který byl starším současníkem skladatele. Nepochybuji o tom, že Nováka text zaujal nejen zdatně napodobenou středověkou formou, ale zejména svou ironickou dikcí. Skladba o rok předchází Novákově znamenité kantátě *Dido* a skoro se zdá, že byly komponovány současně – poetika i obsazení jsou velmi blízké. V tomto případě se jedná o smíšený sbor a čtyři lesní rohy. Interpretačně je devítiminutová kompozice poměrně náročná, ale Martinů Voices ji zvládají výborně, ostatně jako všechny skladby uvedené na CD. Kompozice jsou totiž často metricky a rytmicky záludné

(Novák tu nezapře Stravinského jako svůj vzor) a náročně i intonačně, což se výjimečně potvrzuje např. v mužských sólech úvodních částí *Invitatio pastorum*. Cyklus čtyř fug na Vergília nazvaný *Fugae Vergilianae* je plný slovních hříček a zvukomalebných efektů, které tvoří další vrstvy nad mistrovsky zhudebněnou latinou. Velmi oceňuji, že se interpreti drží podle autorova přání klasické výslovnosti jazyka, a dokonce v bookletu najdeme kratičkou poznámku ke zvláštnostem restituované latiny, která je pro českého posluchače poměrně neobvyklá. *Invitatio pastorum* bych doporučil provozovat na Vánoce místo Rybovy mše, protože jak vidno, máme i jiné vynikající kompozice... Sólistům a sboru v tomto případě sekunduje dcera skladatele, flétnistka světové kategorie, **Clara Nováková**. Závěr CD patří poměrně provozovanému cyklu *Exercitia mythologica* pro sbor bez doprovodu. Každá z osmi částí je tu věnována jedné z řeckých mytologických postav, vše na latinské verše Jana Nováka. Co lze k tomuto CD napsat? Především zaplňuje bílá místa v naší – povinné amnézii podrobené – kolektivní paměti. Dva cykly vznikly v emigraci a jsou tedy nahrány ve světové premiéře. Toto CD lze považovat za modelový příklad vypořádávání se s rezidui minulosti a zároveň je nepochybným exportním artiklem, který může směle reprezentovat českou kulturu v zahraničí a zároveň českým posluchačům zprostředkovat skladby, za kterými se zavřela želená opona. Název disku *Testamentum* je proto velmi případný, ale neberme ho smrtelně vážně. Stejně jako Jan Novák. Cituji ze závěrečných veršů stejnojmenné skladby v báječném překladu Martina Bažila: „Mladým nechám naději na svět zcela nový, jež dlouho a zbytečně v srdci mém si hoví. Kéž vy máte lepší svět, v němž (a nejen slovy!) člověk není k člověku jak vlk k beránkovi.“

Martin Flašar